

Collegial-Eidende

for
Danmark og Norge.

Med Kongeligt allernaadigst Privilegium.

No. 20. Den 15de Mai 1813.

Trykt i det Kongl. Baisenh. Bogtrykkerie af G. F. Schubart.

Undertegnede er Redacteur, Forlagger og Udgiver af denne
Eidende:

Peter Johan Monrad,
Conferentsraad og Deputeret i det danske Cancellie.

Blandede Efterretninger.

For Cancelliet har en Mand anbraget, at han længe
før Krigens Udbrud paa Bexel-Obligation havde ud-
laant en Kapital, hvilken Obligation derefter steds-
ved dens Udløb, og senest under 2den October 1812
blev fornyet, og at Debitor, da Creditor nu, under
2den Febr. d. A., begjerte denne Obligation omskrevet
til Rigsbankpenge, vægrede sig herved, paastaende,
at ville udbetale Gjelden i dansk Courant, fordi Oblis-
gationen alt den 2den Jan. næstforhen, altsaa før
Forordningen af 5 Jan. d. A. udkom, var forfalden
til Udbetaling, hvilken Vægring havde til Følge, at
Løbemaaneden expirerede, uden at Omskrivningen til-
endebragtes. Creditor har derfor forespurgt: 1) om
han ikke maatte være berettiget til at paastaae denne
Gjeld

Gjeld omskrevet til Rigsbankpenge, og 2) om Verel-Obligationen ei, uagtet Løbemaanedens Expiration, maa antages at have beholdt sin Kraft. Collegiet har derpaa svaret, at, da Verel-Obligationer ere af det Slags Gjeldsbreve, som allerhøistbemældte Forordnings §. 23 omhandler, og da det af §. 27, sammenholdt med de foregaaende §§., er klart, at den inden Forordningen udkom forfaldne, men endnu ei betalte Gjeld, paa Creditors Begjæring, bør gaae over til Rigsbankpenge efter Omskrivnings Forholdet; saa skjønnes, efter de af Supplicanten fremsatte Omstændigheder, ikke rettere, end at hans Paastand om at erholde den omqvæitionerede Gjeld omskrevet efter den Tid, da den beviisligen først er stiftet, er velgrun det; ligesom Man ogsaa holder for, at de i Forordningen af 26 Novbr. 1731 indeholdte Bestemmelser om den Tid, i hvilken en Verel-Obligation forbliver i Kraft, ere uanvendelige paa Verel-Obligationer, som omskrives til Rigsbankpenge. Dog forbeholdes Vedkommende Lands Lov og Ret.

En Mand har, som Laugværge for en Enke, anbraget for Cancelliet, at en anden Mand efter Obligation af 11te Decbr. 1812 skylder hende 4000 Rblr. dansk Courant, som, i Følge Forskrivningens Indhold, ere laante ham i kongelige Creditkasse Obligationer, og som han har forbundet sig til, efter et halvt

halvt Mars Opgielse, at tilbagebetale i bemældte Obligationer, samt at Debitor, da denne Sum under 23de Febr. d. A. opsigdes til Udbetaling i næste 1te Decbr. Termin, paategnede Opgielsen, at Creditrix, i Folge Forordn. 5te Jan. sidst. § 28, maatte lade sig nøie med at erholde 666 Daler 4 Mk. Rbpnge, og at det var tvivlsomt, om Debitor var uindskrænket forbunden til at udbetale denne Sum i Creditskasse-Obligationer, hvorfor han reserverede det Fornødne. Creditrix har derfor anholdt om Cancelliets Resolution. Collegiet har derpaa svaret, at, da den omhandlede Forskrivning ikke kan siges at lyde paa dansk Courant, men paa et overordentligt Betalingsmiddel, hvorom Forordn. af 5te Jan. d. A. ikke i denne Henseende har givet nogen Bestemmelse, saa kjønner Man ikke rettere, end at Forskrivningen, der ikke strider mod Lov eller Verbahed, strikte bør opfyldes i alle dens Ord og Punkter, saaledes som den indgaaet er. *) Dog at Vedkommende forbeholdes at lade Sagen afgjøre ved Domstolene.

For

- *) Ved at sammenholde denne Cancelliets Skrivelse med den, som findes i Collegialtidende No. 18 S. 284, ville Læserne behageligen erindre, at der paa sidstnævnte Sted var Tale om en efter Overenskomst i kongelige Obligationer erlagt Sum, der, efter Parternes Forening, ei skulde tilbagebetales, kjendt dette, efter Forordn. af 5te Jan. d. A. §. 33, nu kan blive

For Cancelliet er anbraget, at en Mand i Ringsted har, under 21de April 1808, med en anden Mand indgaaet en Accord om, i 6 Aar, af en Skov at erholde 100 Favne Brænde anviste til hvert Aars 1ste Mai, imod derfor at betale 4 Rd. D. G. pr. Favn. I Anledning af Forordn. 5te Jan. d. A. har Sælgeren forlangt Betalingen for det Brænde, som i indeværende Aar skal leveres, erlagt i Rigshankpenge efter Contractens Væde med 85 Rddrl. pr. 100 Rd. D. G. Kjøberen har derimod formeent, at Forordn. 23 §. ei her kunde blive anvendelig, da her ei var Spørgsmaal om Gjæld, men om en afskuttet Handel, hvorfor Betaling strax skulde erlægges, men han har troet, at han i det høieste, i Folge Forordn. §. 37, kunde komme til at tilsvare 1 Rdd. S. B. for hver 4de D. G. af den accorderede Betaling. Kjøberen har derfor forlangt Cancelliets Resolution desangaaende. — Efter Cancelliets Formening, bør de Betalinger i D. G., som ere betingede for Arbeide eller Vare, der ei endnu inden allerkøistbemældte Forordn. Emanering vare præstere, i

Ana-

blive Tilfælde, hvorved Sælgeren, der kan have skilt sig ved Obligationerne for deres paalydende Sum i danst Courant eller derunder, vilde lide et uretsfærdigt Tab, naar han skulde tilbagegive Obligationer, hvorimod her handles om en Forfkrivning, hvorved Creditor udtrykkeligen har villet erhverve Ret til et vist Antal kongelige Obligationer.

Analogie af sammes §§. 37 til 41, tilsvares efter det for enhver Tidspunkt respective fastsatte Omfkrivnings Forhold, uden at den i Forordn. §. 26 Debitorer efter Gjeldsbreve givne Dilation derpaa kan anvendes; og hvad in Specie angaaer den af Suplicanten som her anvendelig citerede §. 37 i Membrum, da kan dette kun ansees som en Undtagelse bygget paa særdeles Grunde, hvorimod bemeldte §. sidste Membrum er bygget paa det foranførte almindelige Princip. — Collegiet har derfor svaret, at det efter de meddeelte Oplysninger ikke skønner rettere, end at Kjøberen vil blive pligtig at tilsvare den accorderede Betaling i Rigsbankpenge, efter det til Contractens Datum svarende Omfkrivnings Forhold; men at iøvrigt intet fra Cancelliets Side kan være hinderligt i, at Spørgsmaalet afgjøres ved Domstolene.

For Cancelliet ere fremsatte følgende Spørgsmaale: 1) om ved Udtrykket „private Forfærelser“ i Forordn. af 5te Jan. d. A. §. 23 ogsaa forstaaes Contracter om Tiende og Jord, og 2) om Contractens Alder efter bemældte Forordn. 37 §. skal regnes fra den Dag, da den er dateret, eller fra den Dag, da den træder i Kraft. — Collegiet har i den Anledning bemærket: ad 1) at, saafremt her menes Salg af Tiende, bliver dermed at forholde efter Forordn. af 5te Jan. d. A. §. 33; men, er det tem-

porair

porair Overdragelse af flige Gjenstande, hvorom her spørges, indeholdes Reglerne i bemældte Forordnings 37, 38 og 41 §§., og ad 2) at den Dag, hvorpaa Contracten endeligen er sluttet, maå blive Regelen, uden Hensyn til, naar den skal fuldbyrdes.

I Anledning af Forordn. af 5te Jan. d. N. har Cancelliet modtaget følgende Forespørgseler: 1) om Leie-Contracter, der først udløbe til Flyttedagen i Mai 1814, men ere indgaaede i D. C. bør omskrives til Rigsbankpenge; 2) om Huuseieren kan paastaae nogen Erstatning af Leierne for den anordnede Afgift til Rigsbanken, saavelsom for andre Skatter, der nu skulle svares i Rigsbankpenge Daler for Daler, naar Leie-Contracterne ere indgaaede før Forordningen udkom, og 3) om en Leie-Contract, indgaaet i October 1812, fra Mai 1813 til Mai 1814 bør betales anderledes end med Gen Rigsbankdaler for hver 5 Rd. D. C., samt hvorledes Skatterne bør beregnes. — Collegiet har derpaa svaret: ad 1) at allerhøistbemældte Forordning efter Collegiets Formening ikke synes at kræve nogen Omprøvning af indgaaede Leie-Contracter, men disse gaae ipso jure over til Rigsbankpenge efter de i Forordn. derom givne Forfrister, der ikke saaledes som Bestemmelserne om Gjeldsbreve give den Beretigede noget Valg mellem flere Alternativer; — ad 2) at

2) at Eieren ikke, uden udtrykkelig Hjemmel i Leie-Contracten, kan kræve andre Skatter godtgjorte af Leieren, end dem, med Hensyn til hvilke Unordningerne foreskrive saadan Godtgjørelse, samt — ad 3) at, hvis den omqvæstionerede Leie-Contract ikke angaaer Jord og ei er indgaaet for flere Aar, saa bør Leien, i Dvercensstemmelse med Forordn. af 5te Jan. d. A. S. 39 og Cancellie-Placat af 4 Febr. sidstleden S. 2, allene tilsvares med 1 Rbd. N. B. for hver 5 Rbd. D. E., og med Skatterne vil blive at forholde i Dvercensstemmelse med det under No. 2 Yttrede. I øvrigt vil det i ethvert Tilfælde staae Bedkommende frit for at lade deslige Dvæstioner afgjøre ved Domstolene.

En Kjøbmand i Kjøbenhavn har for Cancelliet andraget, at hans Speditour i Kiel har paastaet forrige Aars Expeditions-Regning udbetalt i Sølvmynt; han har derhos forespurgt, om han er pligtig til at præstere saadan Betaling, eller om han ei i Medhold af Forordn. 5 Jan. d. A. er berettiget til at betale i Speciessedler. — Collegiet har derpaa svaret, at det ikke skjonner rettere, end at, hvis den omhandlede Regning, lyvende paa Species eller Cleswigsholstensk Courant, er indgIVEN inden 1ste Jan. 1813, saa bliver Samme, i Følge allerhøistbemældte Forordn. S. 45 dens sidste Membrum, at betale i rede

rebe Selv, hvorimod Creditor i andet Fald maa lade sig nøste med de i Forordn. 12 §. benævnte Betalings-Midler. Dog forbeholdes Bedkommende at lade Sagen afgjøre ved Domstolene.

I Landhuusholdnings = Selskabets ordentlige Møde, den 5 Mai sidstl., bleve iblandt andet følgende Sager foretagne. Anden Agerdyknings = Commissions Betænkning angaaende et Forslag om Løveassens Anvendelse. — Kunst = Commissionens Betænkning om en Afhandling angaaende Sirups Tilværing af Munkelbeder, om de indkomne Premieaffælinger for Krapavl og Medicinalplanter's Indsamling, om en Afhandling om de bornholmske Leerarter og om Rytter Hans Jensens Fabrikation af Børster. — Handels-Commissionens Betænkning om en Anmeldelse om Rævefangst.

I det Kongelige Landhuusholdnings = Selskabs ordentlige Møde, den 12 Mai sidstl., bleve iblandt andet følgende Sager foretagne. Have-Committeens og Skrift-Commissionens Betænkning om Hr. Pastor Smiths Havedyknings-Label. — Første Agerdyknings-Commissionens og Skrift-Commissionens Betænkning om nogle indkomne Afhandlinger. — Bedømmelse over en indsendt Naturhistorie for Landmanden. — Skrift-Commissionens Betænkning om en Afhandling, med Titel: Forsøg til en ny Læsebog for

for Almuen og Almueffoler. Kunst-Commissionens Betænkning om en indsendt Afhandling om Farvelavarternes Anvendelse. Samme Commissions Forestilling i Anledning af de indkomne Præmie-Effninger for Frugtviins Tillavning, samt dens Betænkning om Apotheker Riffesthals Foræbling af Kornbrændevin.

Forgivninger.

Under 28de April d. A. er igjennem Cancelliet udfærdiget følgende Reskript til Stiftamtmanden over Christiansands Stift. Vor synderlige Bevaagenhed. Efterat Os af Vort Danske Cancellie allerunderdanigst er blevet foredraget et af Vice-Stattholderffabet for Vort Rige Norge indgivet Forslag, sigtende til en forbedret Organisation af Politievæsenet i Vor Kjøbsted Christiansand, give Vi Dig hermed tilkjendte, at Vi i denne Henseende allerunderdanigst ville have anordnet og fastsat følgende. Der skal i bemældte Vor Kjøbsted Christiansand ansættes en Politie-Fuldmægtig, som stedse skal paasee, at de af Politimesteren givne Befalinger ereqveres, og at den daglige Orden overholdes, samt 4 Politiebetjenter, hvilke sidste blive at aflevere fra de militære-Statser, og i den Tid, de saaledes ere ansatte i Politiets Tjeneste, udgaae af den militære Tjeneste som Fri-mænd. — Til Bestridelse af de forøgede Udgifter, som denne forandrede Organisation af Politievæsenet i bemældte Vor Kjøbsted Christiansand medfører, skal

der,

der, foruden de Politimesteren tilkommende saakalbte Politiepenge, nemlig Afgift af 1 Rigsbankskilling for hver Tønde Korn, som ublosses i Christianssand, Mandal, Fjærsund og Flekkefjord, for Fremtiden end videre erlægges 1 Rigsbankskilling pr. Tønde, forsaavidt det til Christianssand indførende Korn angaaer, i Henseende til hvilken dog Oppebørselsmaaden bliver den samme for den nyseævnte hidtil paa-
budne Afgift. — Gagerne for den saaledes ansættende Politiefuldmægtig og de 4 Politiebetjenter ville Vi herved have fastsatte for den Førstnævnte til 150 Rigsbankdaler og for de Sidste til 50 Rigsbankdaler aartigen hver, foruden den dem ved Instruxen 5 Juni 1776 tillagte $\frac{1}{2}$ Part af Politiebøderne. Og skulde de saaledes fastsatte Gager udredes paa den Maade, at de 100 Rbdlr. af Politiefuldmægtigens Gage, ligesom ogsaa Lønningen til de 3 af Politiebetjenterne, afholdes af den ovenfor fastsatte Afgift af det til Christianssand indførende Korn, men at de øvrige 50 Rigsbankdaler af Politiefuldmægtigens Gage saavel som Lønnen 50 Rigsbankdaler til den fjerde Politiebetjent tilsvares af Politimesteren af de Politiepenge, han, som foransøgt, oppebærer. Dernæst tilstaaes hver af Politiebetjenterne hvert 3die Aar en ny Uniform, hvortil Overfluddet, naar saadant findes, af den ovennævnte forhøiede Korn-Afgift anvendes, forsaavidt den hertil kan være tilstrækkelig, men i modsat Fald, som og i Tilfælde at

Polis

Politiepersonalets Lønninger i det hele ikke af denne Afgift maatte kunne bestrides, skal det Manglende tilskydes af Christiansands Byes Kasse. — Derefter Du Dig allernaadigst ville have at rette og det Forsnødne i Overeensstemmelse dermed at foranstalte. Befalende Dig Gud.

Fortsættelse af Anordning, indeholdende Bestemmelser angaaende Byttes Deling i Søetaten.

(see No. 18.)

- 3) Naar flere Krigsskibe medvirke til et fiendtligt Krigsskibs Erobring eller Odelæggelse, da skal den Sø-Officer, som efter sin Charge eller Anciennitet fører den øverste Commando ved Erobringen, og kan henregnes til Erobrernes Klasse, foruden hvad ham ellers som Eskadre- eller Flotillechef eller Skibschef tilkommer, for saadan Over-Commando tillægges $\frac{1}{10}$ Deel af Byttets netto Beløb, hvilken $\frac{1}{10}$ Deel tages forlods af den Erobrerne tillagte Andeel, saa at alle Klasser af Erobrerne bidrage forholdsmaessigen dertil; derpaa deles Erobrernes Løb, saaledes som forhen er sagt, i 20 Dele, og fordeles saaledes som i det foregaaende er bestemt.
- 4) Men, hvis den Sø-Officer, der umiddelbart under en Chef commanderende har Commandoen over nogen Deel af Sømagten, selv fører

Conte

Commando ved Erobringen, og kan henregnes til Erobrernes Klasse, da tager han, foruden den Lod, der efter foregaaende §. er ham tildeelt, forlods $\frac{1}{20}$ Deel af Byttets netto Beslød, i Henseende til hvilken ellers i øvrigt i alt forholdes paa lige Maade, som i foregaaende No. er foreskrevet, hvorefter han da ikke under nogen anden Udkomst kan tage videre Deel i Byttet. Der, hvor Flagmanden eller Escadrechefen erholder den her bestemte Lod, der tager hans ved Erobringen tilstedeværende Flag-Officer eller Adjutant ogsaa Lod som Erobrer, mellem de øvrige Officerer efter sin Charge.

5) Da den Erobrerne tillagte Andeel i Byttet, under alle Omstændigheder, bør tilfalde dem ubestaaet, saa følger deraf, at de Krigsskibe, som enten ved Erobringen have været tilstede, eller under Engagementet med Fjenden komme til, dog uden at tage virksom Deel i Erobringen, ikke kunne henregnes til Erobrernes Klasse, eller tage Deel med disse. Men, da de dog ved deres Stilling kunne ansees at have bidraget til Fjendens Overgivelse, saa skal Besætningen paa flige Skibe af Lodden Litr. f i §. 27 tillægges tredobbelt Portion, enhver efter sin Charge, imod de øvrige samme Sted nævnte Personer.

II. Naar Erobringen af et fjendtligt Krigsskib, eller Sammes Udeløggelse er bevirket ved Roeflotillen, da deles Erobrernes Andeel i Byttet saaledes:

- 1) Hvis Erobringen eller Ødelæggelsen skeer ved en enkelt Canonbaad, da tager Sammes Chef $\frac{3}{10}$ Deel, og Baadens øvrige Besætning deler mellem sig efter Hoveder de $\frac{7}{10}$ Dele.
 - 2) Hvis flere Canonbaade samvirke dertil, da deles de $\frac{4}{10}$ Dele imellem samtlige til Officeers Classen henhørende Personer efter Hoveder, dog saaledes, at den, der commanderer en Roesflotille Peloton, tager $\frac{1}{2}$ Lod mere, en Divisionschef een Lod, en Bataillonschef $1\frac{1}{2}$ Lod, og en Escadrechef 2 Lodder mere, end hvad enhver af dem ellers ifølge sin Charge kunde tilkomme; de øvrige $\frac{6}{10}$ Dele fordeles imellem Baadens Mandskab efter Hoveder.
 - 3) Den forlobs Andeel i Byttet, som i Henseende til søværbare Krigsskibe i No. 3 og 4 er tilstaaet den Officeer, som fører den øverste Commando ved Erobringen, bliver ligeledes her paa samme Maade at tillægges ham.
 - 4) Ligesaa skal og her følges, hvad der i No. 5 i Henseende til de Tilstedeværende, men ei til Erobringen activ medvirkende, Skibe er foreskrevet.
- III. Naar Roesflotillen, i Forening med søværbare Krigsskibe, erobre eller ødelægge noget fjendtligt Krigsskib, da skal Erobrernes Led deles mellem dem i Forhold til den Styrke, der af hvert Slags Søværn har medvirket til Erobringen; og skal, for at ubfinde den enhver tilkommende Andeel, iagttas

ges følgende Regel: at 2. Canonbaade eller Canonjoller tillægges lige Lod med en Brig eller andet deslige Krigsskib, der fører 8 Canoner, eller derunder, 4 Canonbaade lige med et saadant Skib paa flere end 8 Canoner, 8 Canonbaade lige med en Fregat, og 16 Canonbaade lige med et Linieskib. Er ikke det fulde Antal Canonbaade tilstede ved Erobringen, da afforktes for de Manglende en forholdsmæssig Andeel, saa at for Exempel en Canonbaad tager Halvdelen mod en Brig paa 8 Canoner, Fjerdeparten mod et saadant Skib over 8 Canoner, Ottendeparten mod en Fregat, og en Sættendebeel mod et Linieskib. Naar da paa denne Maade er bestemt, hvad de søværerbare Skibe og Roestotillen hver for sig kan tilkomme, deles de første deres Lod efter No. I, og de sidste efter No. II. Den forlods Andeel, som den ved Erobringen Høistecommanderende tilkommer, tager han af hele Erobrernes Lod i Byttet, og altsaa bør ethvert Slags Søværn forholdsmæssigen bidrage dets til af deres Andeel, efter hvad i No. I, 3 og 4 denne §. er foreskrevet.

(Fortsættelsen følger.)

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 20de April er J. J. Heis confirmeret som Instrumentist og Stadsmusikant, samt Organist i Aalborg. Den 4de Mai Th. Nyssum udnævnt til Prokurator ved Underretterne

retterne i Aalborg Stift. Den 5te Pharmaceuticus J. E. Schandorff til Secretair saavel ved det norske Sundheds-Collegium, som i Commissionen for Norges Medicinal Varedapot. Den 7de Cand. Pharm. D. L. Tuxen meddeelt Bevilling som Apotheker i Arendal. Sognepræst for Frue Kirkes Menighed i Aarhus, F. E. Studsgaard og Sognepræst for Frederiksberg og Hvidovre Menigheder i Sjælland, J. Frechland, tilslagt Rang med Sognepræster i Kjøbenhavn; Sognepræst for Naur og Suur Menigheder i Ribe Stift, K. P. Lind, til Sognepræst for Hysvom og Engberg Menigheder i samme Stift; residerende Kapellan til Vestenskov i Lolland, A. F. Hegelund, til Sognepræst for Munkbierbye og Bromme Menigheder i Sjælland; Lærer ved Sæcadet Academiet i Kjøbenhavn, P. J. Berner, til residerende Kapellan ved St. Mortens Kirke i Randers; residerende Kapellan for Eidanger og Brevig Menigheder i Aggershuus Stift, F. Rynning, til Sognepræst i Moss; Cand. Th. E. Becher til Catechet og første Lærer ved Borger-skolen i Faaborg; Cand. Theol. D. Faaborg ligeledes i Odense. Den 11te Apotheker F. Peckel meddeelt Bevilling som Apotheker i Christiania.

Under Rentekammeret: Den 27de April er Amtmand i Gismar Kammerherre Schack Staffeldt udnævnt til Amtmand over Gottorf Amt, og Kammerjunker samt Assessor i Finants-Collegiet, A. H. v. Bülow, Ridder af Dannebrogen, i hans Sted til
 Amts

Amtmand over EismarAmt. Den 28de J. H. Ottens til Sognekoged i Hennstedt i Nordre Ditmarsken.

Under General- ToldKammeret: Den 2den Mai er Hautboist C. H. Böhme beskikket til Under- Told- og Consumtionsbetjent i Kjøbenhavn. Den 7de Mai Told- og Consumtionskasserer i Kolding, Over- krigskommissair Sommer, i Naade og med Pension entlediget fra dette Embede; ligeledes Told- og Consumtionskasserer J. Lund i Christiansund i Naade og med Pension entlediget.

Under Directionen for Universiteterne og de lærde Skoler: Den 8de Marts ere Contoirchef i det Kongel. Slesvig-Holstenke Cancellie, Cancellies- secretaire Mag. art. N. Jatz, Overlærer ved Kjøbenhavns Cathedralsskole, J. Krumm, samt Adjunct ved Frederiksborg lærde Skole, C. Hansteen, fra 1ste Mai d. A. i Naade entledigede fra deres nuhavende Embeder, for at ansættes ved det norske Universitet, den første som Professor i Lovkyndigheden, den anden som Professor i Physik og Chemie, og den tredje for det første som Lector i den anvendte Mathematik, dog at de, førend de tiltræde forberedte Embeder, og Bestallinger derpaa for dem udfærdiges, end mere skulle forberede sig ved en videnskabelig Udenlands- reise paa 1 Aar. Den 13de April er Undergartner ved den botaniske Have i Kjøbenhavn, J. Siebke, udnævnt til Gartner ved den botaniske Have, som anlægges ved Universitetet i Norge.